

Jak má postupovat vinař při prodeji sudového vína ve vinotéce (vinotékaři)

Tento dokument zohledňuje právní stav dle novely¹ zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „**zákon o vinohradnictví a vinařství**“ nebo „**ZVV**“) a má sloužit vinařům,² kteří se rozhodnou dodávat své produkty – sudová vína do vinoték, jako stručný návod, jak postupovat v souladu s aktuální legislativou. Veškeré pojmy uvedené v tomto dokumentu je nutné vykládat dle aktuálního znění ZVV, neboť pouze tak je možné správně interpretovat právní pojmy v tomto dokumentu uvedené.³

1. Prodej produktu

Byť je z názvu tohoto dokumentu zřejmé, jakým prodejem vína se bude zabývat, je vhodné, aby si vinař před plánovaným prodejem vína zvážil a vyhodnotil, komu chce víno prodávat, zda jinému vinaři či přímo nebo zprostředkovaně spotřebiteli. Podle toho, komu má být víno určeno, lze v zásadě rozlišovat následující formy prodeje vína:

- **Prodej nebaleného vína** - tento prodej vína je typický pro velkoobchod s vínem, např. má-li vinař vyšší produkci určité odrůdy révy vinné nebo vinař chce připravit svatomartinské víno z odrůdy vinné révy, kterou sám nemá k dispozici, bude se jednat o prodej nebaleného vína.⁴ Prodej nebaleného vína předchází prodeji spotřebiteli, dle zákonné úpravy je tedy možný prodej nebaleného vína pouze mezi vinaři, resp. obchodníky s vínem;⁵

¹ Zákon č. 26/2017 Sb., kterým se mění zákon o vinohradnictví a vinařství a některé další zákony.

² Pojem vinař pro účely tohoto dokumentu bude synonymní pro pojem výrobce, kterým se rozumí fyzická nebo právnická osoba, která vyrábí z vinných hroznů, rmutu, moštu nebo z mladého vína v procesu kvašení produkt tím, že jej zpracovává.

³ Z tohoto důvodu je nutné např. pojem sudové víno vykládat striktně dle ZVV nikoliv si jej představovat jako víno, které zráló v barikových sudech z francouzského dubu.

⁴ Nebaleným vínem se dle ustanovení § 3 odst. 1, písm. u) ZVV rozumí víno nebo jiný produkt uvedený pod kódem kombinované nomenklatury 2204 nebo 2205, s výjimkou moštu, uváděné do oběhu v jiném obalu než obalu určeném pro spotřebitele ve fázi, která předchází prodeji spotřebiteli.

⁵ Srov. ustanovení § 29 odst. 2 ZVV.

- **Prodej sudového vína** - tento prodej vína bude typický v maloobchodě. Sudovým vínem se rozumí víno nebo jiný produkt uvedený pod kódem kombinované nomenklatury 2204 nebo 2205, s výjimkou moštu, určené k prodeji spotřebiteli nebo prodávané spotřebiteli z jiného obalu než obalu určeného pro spotřebitele;⁶
- **Prodej čepované víno**, čepovaným vínem se rozumí víno prodávané spotřebiteli k bezprostřední konzumaci v místě prodeje nebo jako zabalené v místě prodeje na žádost spotřebitele z jednorázového obalu určeného pro spotřebitele s jediným otvorem k plnění a nevyměnitelným výčepním ventilem;
- **Prodej rozlévaného vína**, rozlévaným vínem se rozumí víno prodávané spotřebiteli k bezprostřední konzumaci v místě prodeje z obalu určeného pro spotřebitele o maximálním objemu 5 litrů;
- **Prodej vína prodávaného spotřebiteli z jiného obalu než obalu určeného pro spotřebitele** – z KEG sudů, tanků, velkých nádob;
- **Prodej vína prodávaného v obalu určeném pro spotřebitele**, přičemž obalem určeným pro spotřebitele se rozumí jednorázový nebo bez výměny jednorázového uzávěru znovu nenaplnitelný obal o maximálním objemu 20 litrů, který v místě prodeje tvoří spolu s jeho obsahem prodejní jednotku pro spotřebitele, a jsou na něm nebo na etiketě k němu připojené uvedeny údaje podle předpisů Evropské unie, ZVV a prováděcích právních předpisů, takovými obaly jsou skleněné lahve, bag in boxy.

Dle aktuální právní úpravy nedochází k žádným změnám při prodeji nebaleného vína, vína v obalu určeném pro spotřebitele, nová regulace se týká pouze prodeje sudového vína, resp. sudového vína, které se bude dodávat přímo spotřebiteli.

⁶ Viz ustanovení § 3 odst. 1, písm. v) ZVV.

2. K prodeji sudového vína

Sudové víno lze prodávat jen konečnému spotřebiteli a jen na některých prodejních místech. Vinař má několik možností, jak sudové víno prodat např. přímo z vinařství (vinařského podniku) spotřebiteli, z vlastní vinotéky nebo prostřednictvím zřízené provozovny v jiné vinotéce, která může mít charakter i tzv. shop in shop (provozovny v provozovně).

3. Způsoby prodeje sudového vína

3.1 Zřízení shop in shopu

Tato varianta odpovídá splnění zákonného požadavku uvedeného v ustanovení § 16b odst. 2 ZVV, dle kterého platí, že sudové víno může být prodáváno spotřebiteli pouze v provozovně výrobce vína.

Jedná se o provozovnu, která bude vedena v živnostenském rejstříku a která musí být nahlášena přes portál farmáře do Registru vinic podle ustanovení § 16b odst. 3 ZVV a orgánu dozoru dle ustanovení § 3 odst. 1 písm. i) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o potravinách**“).

Prodej v shop in shopu bude probíhat např. tak, že současný odběratel - vinotékař bude prodávat vinařem dodané sudové víno ve své vinotéce, ve které je zřízena provozovna vinaře, a to jménem vinaře.

Při tomto způsobu prodeje sudového vína je vinař stále oprávněn prodávat víno vinotékáři i v bag in boxu (BiB) nebo ve skleněných lahvích.

3.1.1 Postup pro vinaře

Při zřizování provozovny mohou pro vinaře připadat v úvahu dva režimy postupu, i) má-li vinař živnostenské oprávnění na tzv. živnost volnou - výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona,⁷ a ii) nemá-li živnost volnou, např. z toho důvodu, že se jedná o fyzickou osobu, která provozuje zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku, za podmínek stanovených zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o zemědělství**“) a podniká tak pouze jako zemědělský podnikatel na základě zákona o zemědělství nikoliv i na základě živnostenského oprávnění dle živnostenského zákona.⁸

⁷ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**živnostenský zákon**“).

⁸ Srov. ustanovení § 2e odst. 1 zákona o zemědělství.

Rozdíl ve výše uvedených režimech spočívá v tom, že vinař z bodu i) pouze nahlásí prostřednictvím vyplněného změnového listu jakémukoliv živnostenskému úřadu zahájení provozování živnosti v nové provozovně (vedle již existující provozovny), vinař z bodu ii) musí požádat (ohlásit) o vydání živnostenského oprávnění na živnost volnou, a to prostřednictvím vyplněného jednotného registračního formuláře, který vinař předloží jakémukoliv živnostenskému úřadu a v němž uvede adresu provozovny, v níž chce sudové víno prodávat. Za ohlášení živnosti při vstupu do živnostenského podnikání je žadatel povinen zaplatit správní poplatek ve výši 1.000,- Kč. Pro získání živnosti volné musí být splněny tzv. všeobecné podmínky provozování živnosti, kterými jsou:

- a) plná svéprávnost,⁹ a
- b) bezúhonnost.

V obou režimech je vinař povinen v souladu s ustanovením § 17 odst. 3 živnostenského zákona zahájení a ukončení provozování živnosti v nové provozovně oznámit předem živnostenskému úřadu, a to prostřednictvím změnového listu¹⁰ nebo přímo v jednotném registračním formuláři.¹¹

V oznámení (změnovém listě, jednotném registračním formuláři) vinař uvede obchodní firmu nebo název nebo jméno a příjmení, identifikační číslo osoby, adresu provozovny a předmět podnikání v této provozovně, datum zahájení provozování živnosti v provozovně.

Živnostenský úřad, který obdrží oznámení, přidělí provozovně identifikační číslo provozovny poskytnuté správcem základního registru osob, nebylo-li již přiděleno, provede zápis provozovny do živnostenského rejstříku a o provedeném zápisu vinaře informuje.

V souvislosti se zřízením provozovny je vinař povinen splnit několik dalších povinností vyplývajících ze živnostenského zákona, a to:

- zajistit, aby provozovna byla způsobilá pro provozování živnosti podle zvláštních právních předpisů,

⁹ Svéprávnost lze nahradit přivolením soudu k souhlasu zákonného zástupce nezletilého k samostatnému provozování podnikatelské činnosti.

¹⁰ Změnový list lze získat např. na internetových stránkách ministerstva průmyslu a obchodu na <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/28675/62240/647142/priloha014.pdf>

¹¹ Jednotný registrační formulář lze získat např. na internetových stránkách ministerstva průmyslu a obchodu na <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/28675/62240/647133/priloha023.pdf>

- pro každou provozovnu musí být ustanovena osoba odpovědná za činnost provozovny,
- provozovna musí být trvale a zvenčí viditelně označena obchodní firmou nebo názvem nebo jménem a příjmením podnikatele a jeho identifikačním číslem osoby,
- provozovna určená pro prodej zboží nebo poskytování služeb spotřebitelům musí být trvale a zvenčí viditelně označena také

a) jménem a příjmením osoby odpovědné za činnost provozovny,

b) prodejní nebo provozní dobou určenou pro styk se spotřebiteli.

Při uzavření provozovny je podnikatel povinen, nebrání-li tomu závažné důvody, předem na vhodném a zvenčí viditelném místě označit počátek a konec uzavření.

Vinaři by měli mít na paměti, že dle ustanovení § 17 odst. 3 živnostenského zákona jsou na žádost živnostenského úřadu povinni prokázat právní důvod pro užívání provozovny. Z tohoto důvodu bude vhodné, aby vinaři s vinotékaři uzavřeli nájemní smlouvu, dle které bude vinař oprávněn užívat vyhrazenou část provozovny vinotékaře, nájemné by se hradilo např. částí z tržeb za prodej sudového vína nebo za pomoci bezplatné varianty, kterou je udělení souhlasu s umístěním provozovny. Právní důvod užívání provozovny však musí vinaři svědčit po celou dobu užívání provozovny.

Dále vinař musí nahlásit do Registru vinic¹² prostřednictvím Portálu farmáře seznam provozoven, v nichž je sudové víno prodáváno spotřebiteli.¹³ V neposlední řadě je vinař podle zákona o potravinách povinen oznámit v listinné podobě nebo v elektronické podobě dálkovým přenosem dat zahájení, změny nebo ukončení výkonu předmětu činnosti podle zákona o potravinách nejpozději v den, kdy tyto skutečnosti nastaly, příslušnému orgánu dozoru s uvedením svého jména, příjmení nebo obchodní firmy, sídla a adresy provozovny, jde-li o osobu fyzickou, nebo obchodní firmy nebo názvu, sídla a adresy provozovny, jde-li o osobu právnickou, dále identifikačního čísla osoby a předmětu činnosti nebo podnikání.¹⁴

Pro vinaře bude také nutné pro tento prodejní systém nastavit podmínky, za jakých bude vinotékař prodej vína jménem vinaře realizovat. Pro tyto účely bude vhodné uzavřít smlouvu,

¹² Ustanovení § 16b odst. 3 ZVV.

¹³ Ustanovení § 28 odst. 1, písm. c) ZVV.

¹⁴ Ustanovení § 3 odst. 1, písm. i) zákona o potravinách.

kteřá bude tyto podmínky upravovat, jako smluvní typ se jeví vhodnou smlouva příkazní,¹⁵ smlouva o obchodním zastoupení¹⁶ nebo smlouva nepojmenovaná.¹⁷ Jako nejvhodnější smluvní typ je možné doporučit smlouvu o obchodním zastoupení, v níž se vinotékař, jako nezávislý podnikatel zaváže dlouhodobě vyvíjet pro zastoupeného (vinaře) činnost směřující k ujednání určitého druhu obchodů jménem zastoupeného (vinaře) a na jeho účet, za což se zastoupený (vinař) zavazuje platit obchodnímu zástupci (vinotékaři) provizi.¹⁸ Ve smlouvě o obchodním zastoupení pak lze řešit i problematiku právního důvodu užívání prostor, v nichž je provozovna umístěna.

3.1.2 Povinnosti spojené s elektronickou evidencí služeb

Rozhodne-li se vinař pro zřízení shop in shopu, bude muset řešit i otázku týkající se elektronické evidence tržeb. Elektronická evidence tržeb by měla být řešena již v rámci smluvního vztahu, který vinař s vinotékařem uzavře. Za předpokladu, že smluvní strany spolu uzavřou smlouvu o obchodním zastoupení, tedy smluvní vztah, který bude založen na bázi přímého zastoupení – vinotékař bude prodávat jménem vinaře na jeho účet, je nutné učinit níže uvedené kroky.

Poplatník (vinař) - ten, komu evidovaná tržba plyne (zastoupený), je povinen zajistit splnění evidenční povinnosti sám nebo prostřednictvím zastupujícího (vinotékaře), přičemž vinotékař musí být vybaven potřebným zařízením. Pokud se ve smlouvě vinař s vinotékařem domluví, že za vinaře bude tržby evidovat vinotékař, bude nutné svěřit vinotékaři vinařův certifikát.

¹⁵ Dle ustanovení § 2430 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“).

¹⁶ Dle ustanovení § 2455 a násl. občanského zákoníku.

¹⁷ Dle ustanovení § 1746 odst. 2 občanského zákoníku.

¹⁸ Smlouva o obchodním zastoupení může mít i distribuční charakter. Zastoupení mohou s využitím obchodních zástupců vytvářet tzv. distribuční sítě. Strany mohou pro tento způsob obchodu využívat i smlouvy nepojmenované s konkrétním vymezením práv a povinností. V praxi lze využívat smlouvy blízké, např. smlouvy o koncesi a franšize. Ty se však od obchodního zastoupení částečně liší. Koncesionář nebo nabyvatel franšizy uzavírají smlouvy se zákazníky vlastním jménem. Koncedent a poskytovatel franšizy snižuje své riziko tím, že uzavírá běžné kupní smlouvy s distributorem, jenž potom kontrahuje samostatně se zákazníky. U obchodního zastoupení zástupce nekontrahuje se zákazníky buď vůbec, nebo tak činí jménem zastoupeného. Srov. Hulmák, M a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§2055-3014). Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2014 str. 881.

Údajů o evidované tržbě

V datové zprávě bude v položce „DIČ poplatníka“ vždy uvedeno DIČ zastoupeného (DIČ vinaře), položka „DIČ pověřujícího poplatníka“ nesmí být vyplněna. V položce „označení provozovny“ bude uvedeno číslo provozovny zastoupeného (touto provozovnou bude v daném případě vinotéka, ve které si vinař zřídil provozovnu). Datová zpráva bude podepsána certifikátem zastoupeného (vinaře).

V tomto případě bude na vinařích, aby požádali o autentizační údaje, aby si zaevidovali provozovnu, a aby vinotékařům svěřili certifikát (buď nahraný do jejich zařízení, které vinaři dají vinotékaři k dispozici, nebo budou nahrány přímo do zařízení vinotékařů).

Při elektronické evidenci tržeb lze využít i institut pověření. Podle ustanovení § 9 zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb v platném znění, může poplatník, kterému evidované tržby plynou, evidováním tržeb pověřit jiného poplatníka. Pověří-li poplatník (pověřující) evidováním tržeb jiného poplatníka (pověřený), uvádí pověřený v datové zprávě i na účtence v položce „DIČ poplatníka“ své DIČ. V položce „DIČ pověřujícího poplatníka“ uvede DIČ pověřujícího. Pověřený dále uvede v položce „označení provozovny“ svou provozovnu. Datová zpráva bude podepsána certifikátem pověřeného.

Toto řešení by pro vinotékaře znamenalo vyzvednutí autentizačních údajů a vygenerování certifikátu, který by používali při evidování tržeb vinaře (pokud by vinař vinotékaře pověřil).

Z pohledu zákona o evidenci tržeb není třeba nutně mít dvě pokladny. Na trhu existují zařízení, která umožňují evidovat tržby pro více subjektů. Důležité je, aby zařízení umělo odlišit, komu který příjem plyne a odesílat datové zprávy se správným DIČ. Pravidla pro to, jak se zasílají datové zprávy a vystavují účtenky v případě, kdy si koupí zákazník zboží zároveň od dvou různých subjektů, jsou popsány v metodice Popis položek datové zprávy a situace při evidenci tržeb.¹⁹ Software, který je vyvíjen, by měl tyto situace umět řešit, stačí si jen vybrat vhodného dodavatele.

3.2 Vinotékař = výrobce

¹⁹ Která je k dispozici na http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Popis_polozek_datove_zpravy_v3.1.pdf

Vinotékař může být i v pozici výrobce a vinař pro něj může na základě smluvního vztahu zpracovávat hrozny a vyrábět víno, které bude vinotékař prodávat spotřebiteli jako sudové.

Bude-li chtít vinotékař být výrobcem musí v souladu s příslušnými právními předpisy nahlásit provozovnu,²⁰ oznámit písemně Ústřednímu kontrolnímu a zkušebnímu ústavu zemědělskému zahájení výroby produktů²¹ a podávat povinná prohlášení.²² Vinotékař - výrobce také musí vést evidenční knihy o výrobě vína.²³ Tyto evidenční knihy může vést i vinař, který bude pro vinotékaře výrobu vína zajišťovat. Po zahájení výroby je vinotékař - výrobce povinen odvádět odvody do Vinařského fondu²⁴ a musí se registrovat ke spotřební dani na příslušném celním úřadě.

Vinotékař, který bude prodávat sudové víno jako výrobce, je oprávněn prodávat víno pod vlastní značkou. Vinotékař v roli výrobce musí splnit požadavky ZVV na označování produktu.²⁵ Bez ohledu na výše uvedené je vinotékař oprávněn prodávat víno z obalu určeného pro spotřebitele jako rozlévané, čepované nebo ve skleněných lahvích.

²⁰ Dle ustanovení § 17 živnostenského zákona a ustanovení § 16b odst. 3 ZVV.

²¹ Dle ustanovení § 11 odst. 1 ZVV.

²² Dle ustanovení § 29 ZVV. V ustanovení § 29 ZVV jsou upraveny vnitrostátní podmínky pro podávání povinných prohlášení v odvětví vína - prohlášení o sklizni, prohlášení o produkci a prohlášení o zásobách, jejichž bezprostředně závazná právní úprava je zakotvena v hlavě II nařízení Komise (ES) č. 436/2009, prohlášení o sklizni je upraveno v článku 8 nařízení Komise (ES) č. 436/2009 a v § 29 odst. 1, 2, 3 ZVV, prohlášení o produkci je upraveno v článku 9 nařízení Komise (ES) č. 436/2009 a v § 29 odst. 4 ZVV, prohlášení o zásobách moštu a vína je upraveno v plném rozsahu v čl. 11 nařízení Komise (ES) č. 436/2009 a ZVV se jím blíže nezabývá.

²³ Dle ustanovení § 30 odst. 1 ZVV.

²⁴ Dle ustanovení § 35 odst. 1, písm. a) ZVV.

²⁵ Dle ustanovení § 16 ZVV a příslušné evropské legislativy – např. nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, nařízení Komise (ES) č. 607/2009, nařízení Rady (EHS) č. 1601/1991, nařízení Komise (ES) č. 122/1994.

3.2.1 Postup pro vinaře

Bude-li se chtít stát vinotékař výrobcem, bude pro vinaře nejdůležitější vzájemný právní vztah s vinotékařem upravit nejlépe prostřednictvím smlouvy. Jako smluvní typ se jeví vhodnou smlouva o dílo,²⁶ je také možné uvažovat o smlouvě nepojmenované.²⁷ Ve smlouvě bude zásadní upravit situaci, kdy v důsledku špatného počasí dojde k nižší výrobě vína, než bylo v původním záměru stran uvažováno. Smlouva by měla upravovat určitou variaci či rozsah pro stanovení vyrobeného množství. V okamžiku, kdy by mělo dojít k předání vína, si musí smluvní strany vyjasnit, zda např. v důsledku malé úrody budou schopny akceptovat nižší množství původně poptávaného vína. Dále je na místě v rámci smluvní úpravy řešit i otázku jakosti, uvažujeme-li, že sudovým vínem z hlediska jakosti může být víno bez chráněného označení původu, chráněného zeměpisného označení nebo tradičního výrazu,²⁸ zemské víno,²⁹ jakostní víno,³⁰ bude nutné při zpracování smlouvy zohlednit i toto specifikum, neboť i jakost vína může v rámci budoucí dodávky být různá, v tomto případě se může lišit v rámci stupňů cukernatosti normalizovaného moštoměru. Smluvní strany si tak musí ujasnit, zda pro ně bude akceptovatelné např. doslazení produktu ve smyslu ustanovení § 14 ZVV či nikoliv.³¹ Ve smlouvě bude nutné upravit jaká odchylna v kvalitě je pro smluvní strany akceptovatelná. Bude-li chtít vinotékař dodat jakostní víno, bude pro něj po vinobraní akceptovatelné víno zemské? Smlouva by měla upravovat i skutečnost, která ze smluvních stran bude podávat žádost o zařazení jakostního vína Státní zemědělské a potravinářské inspekci dle ustanovení § 26 ZVV, případně kdo bude Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci žádat o provedení certifikace vín bez chráněného označení původu, chráněného zeměpisného označení vyrobených v České republice z hroznů sklizených v jiném členském státě EU. Otázka množství a jakosti by v rámci smlouvy měla představovat významnou část, která by měla být propojena i s částí smlouvy upravující cenu díla, proto lze doporučit, aby cena byla ujednána za menší

²⁶ Dle ustanovení § 2586 občanského zákoníku. Je-li předmětem smlouvy o dílo movitá věc (zboží), která má být teprve vyrobena, jedná se dle ustanovení § 2587 občanského zákoníku o smlouvě o dílo.

²⁷ Viz pozn. č. 17.

²⁸ Chráněné označení původu, chráněné zeměpisné označení nebo tradiční výraz dále jen ve zkratce CHZO/CHOP/TV.

²⁹ Viz ustanovení § 17 ZVV.

³⁰ Viz ustanovení § 18 ZVV.

³¹ Kdy např. u jakostních vín s přívlastkem je slazení zakázáno.

jednotku, než kterou smluvní strany uvažují (bude-li chtít koupit vinotékař 5000 litrů, ve smlouvě by bylo vhodné uvést cenu za 1 litr. Vzhledem ke skutečnosti, že dle zákonné úpravy smlouvy o dílo platí, že dílo má vadu, neodpovídá-li smlouvě, bude v rámci její tvorby nutné se vypořádat i s případnou existencí chorob a vad vína týkající se vzhledu, barvy, vůně, chuti a perlení, tak jak jsou uvedeny v příloze č. 3 vyhlášky č. 88/2017 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství.

V rámci smlouvy bude nutné upravit, která ze smluvních stran bude plnit povinnosti dle ustanovení § 16 ZVV týkající se označování produktu. Zejména povinnosti uvedené v odstavcích 7 a 15 tohoto ustanovení. Jelikož vinotékař, jako prodávající má dle ustanovení § 16 odst. 7 ZVV povinnost v místě nabídky viditelně zpřístupnit snadno čitelné údaje o označení druhu produktu podle předpisu Evropské unie o společné organizaci trhu se zemědělskými produkty, u vín s chráněným označením původu nebo chráněným zeměpisným označením je povinen uvést název chráněného označení původu nebo chráněného zeměpisného označení, u vín s tradičním výrazem je povinen uvést tradiční výraz, a dále je povinen uvést skutečný obsah alkoholu v rozsahu podle předpisu Evropské unie o označování a obchodní úpravě některých vinařských produktů, slovní vyjádření obsahu zbytkového cukru v rozsahu podle předpisu Evropské unie o označování a obchodní úpravě některých vinařských produktů, označení stáčírny podle předpisu Evropské unie o označování a obchodní úpravě některých vinařských produktů, údaj o provenienci podle předpisu Evropské unie o označování a obchodní úpravě některých vinařských produktů a označení šarže; je vhodné doporučit, aby tyto údaje obsahovaly již průvodní doklady k vyrobenému produktu, které poskytne vinař.³² Jelikož vinařem vyrobené víno bude do oběhu uváděno víno v přepravním obalu, a tento obal musí být opatřen etiketou, která bude obsahovat:

- a) povinné údaje podle předpisu Evropské unie o společné organizaci trhu se zemědělskými produkty,

³² Dle ustanovení § 2608 občanského zákoníku platí, že: „*je-li předmětem díla věc, řídí se předávní věci obdobně ustanoveními o kupní smlouvě.*“ Předání předmětu díla se tak řídí zejména ustanoveními § 2087 až 2094 občanského zákoníku. Dle ustanovení § 2087 občanského zákoníku pak platí, že: „*prodávající kupujícímu odevzdá věc, jakož i doklady, které se k věci vztahují ...*“ obdobně ustanovení § 2094 odst. 1 občanského zákoníku dle kterého: „*prodávající předá kupujícímu doklady potřebné k převzetí a užívání věci.*“

b) slovní vyjádření obsahu zbytkového cukru v rozsahu podle předpisu Evropské unie pro uvádění údaje o obsahu cukru na etiketách,

c) datum plnění a

d) jméno, příjmení a bydliště, jde-li o fyzickou osobu, obchodní firmu nebo název, identifikační číslo, pokud je přiděleno, a sídlo, jde-li o právnickou osobu, výrobce nebo příjemce vína; měla by smlouva obsahovat i ustanovení zabývající se tím, která ze smluvních stran zajistí splnění těchto povinností. Lze doporučit, aby splnění těchto povinností zajistil vinař, neboť ten má již s označováním produktu zkušenosti.

Bude-li se chtít stát vinotékař výrobcem, bude muset vstoupit do poměrně úzkého obchodního vztahu s vinařem, neboť ať budou smluvní ujednání mezi nimi sebedokonalejší, vždy bude nutné reagovat na určité situace, které v průběhu vinařského roku nastanou. Vzhledem k poměrně dlouhému okamžiku, který uplyne od uzavření smlouvy po samotnou výrobu vína, může dojít k situacím, že již v průběhu plnění ujednaného závazku vinaře spočívajícího ve výrobě vína, vyjde najevo, že např. v důsledku jarních mrazů, náletu špačků, výskytu plísně, bude muset být smluvní vztah upravován. Lze tedy doporučit, aby otázky množství a kvality vína vyráběného pro vinotékaře nebyly ve smlouvě upraveny příliš striktně, spíše pomocí určení předpokládaného množství či kvality, např. u množství určením odchylky vyjádřené v procentech.³³ Teprve praxe ukáže, zda bude možné uzavírat i tzv. rámcové smlouvy o dílo, v nichž by se vinař zavázal k opakovaným dodávkám vyrobeného vína vinotékaři, a které by umožňovali flexibilněji reagovat na případnou poptávku a možnosti nabídky.

Smlouva mezi vinařem a vinotékařem - výrobcem musí pamatovat i na situace týkající se vedení evidenčních knih, resp. měla by upravovat, kdo ze smluvních stran bude za vedení příslušné evidence odpovědný.³⁴ Vzhledem ke skutečnosti, že s výrobou vína souvisí i odvody

³³ Odchylka pak může být definována oběma směry, bude-li vinotékař chtít více nebo půjde vyrobit pouze menší množství vína. I kdyby nedošlo mezi smluvními stranami k dohodě o odchylce v množství vína. Lze po uzavření smlouvy vycházet z ustanovení § 2614 občanského zákoníku, dle kterého platí, že: „*dohodnou-li se strany po uzavření smlouvy na omezeném rozsahu díla a neujednají-li důsledky pro výši ceny, zaplatí objednatel cenu upravenou s přihlédnutím k rozdílu v rozsahu nutné činnosti a v účelných nákladech spojených se změněným prováděním díla,*“ nebo z ustanovení § 2093 občanského zákoníku (při dodání většího množství vína).

³⁴ Evidenční knihy se vedou v místě skladování produktů. Je na místě doporučit, aby vinař vedl evidenci pro vinotékaře v místě výroby produktu (vinařském podniku).

do Vinařského fondu ve výši 0,50 Kč z každého litru všech druhů vín vyrobených na území České republiky,³⁵ měla by smlouva řešit i otázku úhrady těchto odvodů, neboť výše tohoto odvodu se může projevit v celkové ceně vyrobeného vína, jakož i ve výši nákladů na výrobu vína.

4. Shrnutí

Vinař by měl mít při prodeji sudového vína v zásadě na paměti jednu obecnou zásadu, při prodeji sudového vína vinotékaři nesmí dojít k přímému uvádění vína do oběhu, což znamená, že vinotékař se stane výrobcem nebo se zřídí v jeho provozovně tzv. shop in shop. Z právní úpravy vyplývá, že sudové víno je oprávněn prodávat pouze výrobce ve své provozovně. Bez ohledu na výše uvedené lze ve vinotékách prodávat víno spotřebiteli, ale to pouze v obalu určeném pro spotřebitele nebo jako čepované či rozlévané víno.

Zřízení shop in shopu se jeví jako varianta poměrně jednoduchá, vinař by si však měl ohlídat, aby měl po celou dobu zřízení shop in shopu právní důvod k užívání prostor, v nichž je provozovna umístěna. V provozovně se musí nacházet i odpovědná osoba, kterou bude nejčastěji vinotékař. V rámci této prodejní varianty je nutné pamatovat na úpravu právních vztahů týkajících se užívání prostor, dodávek vína, a případného vzájemného zápočtu pohledávek vinaře za dodávky vína a vinotékaře za užívání prostor, výkonu funkce odpovědné osoby, resp. prodavače sudového vína, kdy toto vše by šlo řešit prostřednictvím uzavření vhodné smlouvy např. smlouvy o obchodním zastoupení. Smlouva o obchodním zastoupení by pak měla pamatovat i na ujednání týkající se elektronické evidence tržeb. I v tomto případě musí vinař zajistit splnění evidenční povinnosti sám nebo prostřednictvím zastupujícího (vinotékaře), přičemž vinotékař musí být vybaven potřebným zařízením pro evidence tržeb.

Varianta vinotékař výrobce se jeví jako komplikovanější, nicméně vinotékařům umožňuje zajištění si obchodního artiklu, který ostatní prodejci mít nemohou, kdy vinotékař může vyrobené víno nabízet pod svou vlastní značkou. Osloví-li vinaře vinotékař, který se bude chtít stát výrobcem, musí být vinaři pozorní zejména při uzavírání závazkových vztahů, na jejímž základě se zavážou víno vinotékaři dodat. Zvláštní pozornost je nutné věnovat smluvní úpravě

³⁵ Viz ustanovení § 35 odst. 1 písm. a) ZVV.

množství a jakosti vyrobeného vína, neboť ty mohou být ovlivněny v průběhu výroby vlivy, které nejsou závislé na vůli smluvních stran (počasí), zvláštní pozornost je nutné věnovat i problematice označování vyrobeného vína.

JUDr. Martin Dostál, advokát³⁶

³⁶ V případě zájmu se mohou vinaři se svými dotazy obracet na zpracovatele tohoto dokumentu, který jim v rámci právního poradenství odpoví na případné dotazy neupravené tímto dokumentem. Kontaktní údaje jsou JUDr. Martin Dostál, advokát, Duškova 164/45, Praha 5, tel.: 222 516 089, e-mail: dostal@akvf.cz.